TEHLİKELİ MADDELERİN HAVAYOLUYLA TAŞINMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı; havayoluyla yapılacak tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetlerinin ekonomik, seri, güvenli, kaliteli ve çevreye zarar vermeden emniyetli bir şekilde yürütülmesine ve bu faaliyetlerde yer alan tarafların sorumluluk ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik;

a) Türk tescilli hava araçları ile ülkemiz hava sahasını ve havaalanlarını kullanan yabancı menşeli hava araçlarıyla yapılan tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerini,

b) Havayolu taşımacılığında tehlikeli maddelerin sevki, yüklenmesi, boşaltılması, ayrıştırılması, istiflenmesi, etiketlenmesi ve işaretlenmesi, paketlenmesi, geçici depolanması, taşınması, raporlanması ve bildirimine yönelik faaliyetlerde bulunanlar ile bu faaliyetlere yönelik denetim ve eğitim hususlarını,

kapsar.

(2) Bu Yönetmelik;

a) Uluslararası anlaşmalar ile savaş hali ve olağanüstü hallerde uygulanacak mevzuat hükümlerine göre yapılan taşıma işlemlerini,

b) Türk Silahlı Kuvvetlerine ve kolluk kuvvetlerine ait olan hava araçları ile yapılan taşımaları, depolama ve elleçleme faaliyetlerini,

kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 –(1) Bu Yönetmelik, 26/9/2011 tarihli ve 655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye, 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa, 10/11/2005 tarihli ve 5431 sayılı Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna, 7/12/1944 tarihinde Şikago'da akit ve imza edilmiş olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Kanuna dayanılarak ve Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Güvenli Taşınmasına ilişkin ICAO Ek 18 ile Teknik Talimatlar (Doc 9284) hükümlerine paralel olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığını,

b) Belirlenmiş posta işletmeleri: Teknik talimatların ilgili hükümlerine tabi olmak kaydıyla, havayoluyla taşınacak ve posta olarak kabul edilecek tehlikeli madde gönderileri için yetkilendirilmiş posta işletmelerini,

c) Birim yükleme ünitesi (Unit Load Device - ULD): Dış paketler hariç olmak üzere her türlü konteyneri, uçak konteynerini, ağlı uçak paletini veya üzerinde ağlı iglo bulunan uçak paletini,

ç) Ciddi yaralanma:

1) Bir şahsın bir olay veya kaza sonucu maruz kaldığı yaralanma ve bu yaralanmanın başladığı tarihten itibaren yedi gün içerisinde, toplam 48 saatin üzerinde hastanede tedavi görmeyi gerektiren yaralanmayı,

2) El veya ayak parmaklarındaki basit kırıklar ya da burun kemiği kırılması hariç herhangi bir kemiğin kırılmasıyla sonuçlanan yaralanmayı,

3) Şiddetli kanamaya, sinir, kas veya tendon hasarına sebebiyet veren yırtılmaları içeren yaralanmayı,

4) Herhangi bir iç organın zedelenmesini ve hasar görmesini içeren yaralanmayı,

5) İkinci veya üçüncü derece yanıkları veya vücut yüzeyinin %5'inden fazlasına tesir eden her türlü yanıkları içeren yaralanmayı,

6) Bulaşıcı maddelere, salgın hastalıklara, kimyasal maddelere, biyolojik toksinlere, radyolojik ve nükleer ajanlarla etkilenmiş doğrulanmış ajana maruz kalarak gerçekleşen yaralanmayı,

d) Dış paket: Bir veya birden fazla paketi içeren ve bir taşıma birimi oluşturmak üzere taşıma ve istifleme rahatlığı sağlama amaçlı olarak kullanılan muhafazayı,

e) EASA: Avrupa Havacılık Emniyeti Ajansını,

f) Elleçleme: Tehlikeli maddelerin; istiflenmesi, ayrıştırılması, geçici depolanması, yük taşıma birimine yüklenmesi ve yük taşıma biriminden boşaltılması, gazdan arındırılması, havalandırılması, yük taşıma birimlerinin ve paketlerin değiştirilmesi veya tamiri ile taşımaya yönelik benzer işlemleri,

g) Gönderen: Bir tehlikeli içeriğe sahip ürünü (tehlikeli madde) kendi adına veya temsilcisi marifetiyle sevkiyat dokümanını hazırlayan, paketleyen, etiketleyen ve ilgili uluslararası anlaşmalara ve bu Yönetmelik hükümlerine uygun bir biçimde operatöre teslim eden gerçek veya tüzel kişiyi,

ğ) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,

h) ICAO Doc.9284-AN/905: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Güvenli Taşınması İçin Teknik Talimatları,

ı) ICAO Doc.9284-AN/905 SUPPLEMENT: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Tehlikeli Maddelerin Havayoluyla Güvenli Taşınması İç Teknik Talimatlar Ekini,

i) ICAO Doc.9481-AN/928: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Tehlikeli Maddelerin Karıştığı Hava Aracı Olayları İçin Acil Durum Müdahal Rehberini,

j) İdare: Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğünü,

k) İşletme: 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanunu kapsamında kurulan Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğü, sivil havacılık işletmeleri ve yer hizmetlerini ifa eden işletmeler ile havaalanları işletmeciliği yapan diğer kuruluşları,

l) İşletme ruhsatı: Operatöre ticari uçuş yapabilmeleri için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen belgeyi,

m) Kabul kontrol listesi: Tehlikeli madde içeren paketlerin dış görünüşleri ve gerekli dokümanlarının ilgili gereklilikleri sağlayıp sağlamadığını belirlemek için yapılacak olan kontrolün yürütülmesine yardımcı olmak amacıyla kullanılan dokümanı,

n) Kaptan pilot: Operatör veya genel havacılık uçuşu söz konusu olduğunda hava aracı sahibi tarafından; uçuş süresi boyunca uçağın idaresi ve uçuşun emniyetli bir şekilde gerçekleştirilmesinden sorumlu kişi olarak yetkilendirilen pilotu,

o) Kargo uçağı: Yolcu uçağı dışında mal veya eşya taşıyan uçağı,

ö) Menşei devlet: Gönderinin hava aracına ilk yüklendiği devleti,

p) Muafiyet: Bu Yönetmelik ve Teknik Talimatların hükümlerinin uygulanmasının dışına çıkılmasına yönelik İdare tarafından düzenlenen izni,

r) NOTOC: Kaptan pilot bilgilendirme formunu,

s) Operatör: Uçak işleten ya da işletmek için girişimde bulunan kuruluş ile gerçek ve tüzel kişiyi,

ş) Operatörün devleti: Operatörün birincil ticari merkezinin bulunduğu veya böyle bir ticari merkez yok ise operatörün daimi ikametinin bulunduğu

devleti,

t) Operatörün tescil devleti: Hava aracının siciline kayıtlı olduğu ülkeyi,

u) Operatörün varış yeri devleti: Gönderinin son olarak hava aracından boşaltılacağı yerdeki ülkeyi,

ü) Özel izin: 12 nci maddenin gerekliliğini sağlamak için Teknik Talimatlarda öngörüldüğü üzere normalde taşınması yasak olan veya diğer sebeplerle taşınması yasaklanan tehlikeli maddelerin taşınabilmesi için tanzim edilmiş izni,

v) Paket: Taşıma için hazırlanmış ambalaj ve içeriğinden oluşan gerekli parça veya malzemeleri,

y) Paketleme: Tehlikeli maddenin kutu veya benzeri malzemeler kullanılarak taşınmaya uygun hale getirilmesini,

z) Taşıma acentesi: Operatör adına yük veya havayolu taşıma aracı temin eden ve acente bedelini operatöre fatura eden gerçek veya tüzel kişiyi,

aa) Taşıma işleri organizatörü: Sözleşme yaptığı taraf adına gönderen ve/veya operatör sorumluluklarını üstlenen ve taşımacı sıfatıyla yükü taşıttıran ve bu taşıtmaya esas teşkil eden sevkiyat, dağıtım, depolama, gümrükleme ve benzeri faaliyetleri üstlenerek bu faaliyetler karşılığında fatura düzenleyen gerçek veya tüzel kişiyi,

bb) Tehlikeli madde: Teknik Talimatların tehlikeli maddeler listesinde gösterilmiş veya Teknik Talimatlara göre sınıflandırılmış olan can ve mal emniyeti ile çevreye yönelik risk oluşturabilecek mal, eşya veya maddeleri,

cc) Tehlikeli madde sorumlusu: İdare tarafından verilmiş geçerli bir tehlikeli madde güvenlik danışmanı sertifikasına sahip olan ve tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınması kapsamında eğitim vermek üzere İdare tarafından yetkilendirilen eğitim kuruluşlarından ICAO-TI kapsamında Kategori-6 müfredatına uygun eğitimi almış kişileri,

çç) Tehlikeli maddeler kazası: Bir şahsın ölümü veya ciddi yaralanması ya da büyük maddi veya çevresel zarar ile sonuçlanan, tehlikeli maddelerin taşınmasıyla bağlantılı ve ilişkili olayları,

dd) Tehlikeli maddeler olayı: Tehlikeli maddeler kazası dışında, hava aracı veya hava aracının içerisindekileri ciddi şekilde tehlikeye atan olaylar da dahil olmak üzere, havayoluyla tehlikeli madde taşınmasıyla bağlantılı ve ilişkili olarak, uçak üzerinde vuku bulmasa da, bir şahsın yaralanmasıyla ya da maddi veya çevresel bir zarar ile sonuçlanan yangın, kırılma, dökülme, sıvı veya radyasyon sızıntısı veya paketin bütünlüğünün bozulması gibi durumları,

ee) Tehlikeli maddeler için gönderici beyan formu: Teknik Talimatlarda belirtilen ve havayolu ile taşınmak üzere tehlikeli maddeleri arz eden şahıs tarafından doldurulan ve söz konusu tehlikeli maddeler hakkında bilgileri içeren tehlikeli madde taşıma evrakını,

ff) Tehlikeli madde taşıma yetki belgesi: Tehlikeli madde taşımak üzere yetkili otoriteden alınan belgeyi,

gg) Teknik Talimatlar: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı tarafından yayınlanan, ilaveler ve her türlü ekleri de dâhil olmak üzere, ICAO Doc.9284-AN/905 ve Doc.9284-AN/905 Supplement'in yürürlükteki en son halini,

ğğ) UN numarası: Bir madde ya da maddeler grubunu tanımlamak amacıyla Birleşmiş Milletler Tehlikeli Maddelerin Taşınması Uzmanlar Komitesi tarafından belirlenmiş dört basamaklı numarayı,

hh) Uygunsuzluk: Can, mal ve çevre emniyeti için ciddi bir tehlike oluşturan, derhal önlem alınmasını gerektiren tanımlanabilir bir ihmali ya da bu Yönetmelik ve/veya Teknik Talimatlarda belirtilen bir yükümlülüğün etkili ve sistematik olarak uygulanmamasını,

ıı) Yer hizmetleri işletmesi: Yolcu, bagaj ve kargoların alınması, yüklenmesi, boşaltılması, transfer edilmesi veya diğer işlemleri de dâhil olmak üzere, işletmelerin yukarıda belirtilen görevlerinin bazılarını veya tümünü işletme adına icra eden kurum/kuruluş ile gerçek veya tüzel kişiyi,

ii) Yolcu uçağı: Uçağın ekip üyesi, operatörün resmi görevli personeli, ilgili ulusal otoritenin yetkili temsilcisi veya herhangi bir gönderiye veya taşınan kargoya refakat eden kişi dışında kalan kişileri taşıyan uçağı,

jj) Geçici depolama ve antrepo hizmetleri işletmesi: Tehlikeli eşyanın konulması amacıyla havaalanı içerisinde veya dışında bulunan ve kuruluşunda aranılacak koşulları ve nitelikleri yönetmelikle belirlenen, hizmet verdiği operatörler adına, kargoların kabulü, kap kilo kontrolü, evrak kontrolü, tehlikeli madde için gönderici beyan formu kontrolü, Tehlikeli Madde Taşıma Yetki Belgesi kontrolünü ve kargoların uçak yükleme hazırlığını yapan, birim yükleme araçları (ULD) yüklemesini veya gövde yükleme hazırlığını yapan ve hazırladığı kargoları operatörün yer hizmetleri işletmesine teslim eden kurum ya da kuruluşu,

ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte yer alan, ancak bu maddede yer almayan diğer terimler için taraf olduğumuz ve usulüne uygun yürürlüğe giren ilgili uluslararası anlaşmalarda belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM
Taşımacılık Faaliyetlerine İlişkin Genel Kurallar

Genel kurallar

MADDE 5 –(1) Havayoluyla yapılan tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerinde; taraf olduğumuz uluslararası sözleşmelerin yanı sıra Teknik Talimatlar ve bu Yönetmelik hükümleri uygulanır.

(2) Teknik Talimatlar Kısım 3 Bölüm 2 Tablo 3.1'de belirtilen taşınması yasaklanan tehlikeli maddeler havayoluyla taşınamaz.

(3) Tehlikeli maddelerin taşınmasında yer alan taraflar, söz konusu tehlikeli maddelerin emniyetli bir şekilde taşınmasını sağlamak, kaza ve yaralanmaları önlemek ve kaza ve yaralanmalar vuku bulduğunda ise bunların etkisini en aza indirmek için öngörülebilen risklerin yapısını ve boyutunu da göz önünde bulundurarak, bu Yönetmeliğe ve tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınmasına yönelik ICAO Ek 18 ile Teknik Talimatlarda belirtilen hükümlere uygun hareket etmek ve gerekli tedbirleri almak zorundadır.

(4) Tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınmasında, Teknik Talimatlar Kısım 6'da tanımlanan UN sertifikasyon usullerine göre, Bakanlıkça veya ICAO üyesi bir devletin yetkili otoritesince yetkilendirilmiş bir kurum/kuruluş tarafından test edilerek UN sertifikasyonu yapılmış paketlerin kullanılması zorunludur. Ancak, ICAO Teknik Talimatlarında UN sertifikasyonu yapılmış paketlerin kullanılmasına gerek duyulmayan tehlikeli maddelerin taşınmasında bu şart aranmaz.

(5) Tehlikeli maddelerin havayoluyla taşımacılığında Teknik Talimatlarda tanımlanan etiket, işaret ve plakaların kullanılması zorunludur.

(6) Operatörün, 6 ncı madde kapsamında tehlikeli maddeleri taşıma iznine sahip olup, özel izinlerle tehlikeli madde taşıdığı durumlarda Teknik Talimatların ilgili hükümlerine uygun hareket etmesi zorunludur.

(7) ICAO tarafından yayımlanan Teknik Talimatlar ve ilgili diğer dokümanlar ile bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uygun olarak tanımlanmayan, sınıflandırılmayan, paketlenmeyen, etiketlenmeyen, işaretlenmeyen, bildirimi ve beyanı yapılmayan bir gönderi taşımaya kabul edilemez.

(8) Türkiye ile yabancı ülkeler arasında havayoluyla tehlikeli madde taşımacılık faaliyetinde bulunacak yabancı menşeli işletmeler, ICAO Teknik Talimatlar, EASA ve ilgili diğer dokümanlar ile bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uygun hareket eder. Ayrıca, yabancı menşeli işletmelere yönelik uygulanacak özel usul ve esaslar, taraf olunan ikili ve çok taraflı anlaşmalar ve "karşılıklılık ilkesi" çerçevesinde Dışişleri Bakanlığının da görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(9) Sivil kullanım amaçlı patlayıcı maddelerin havayoluyla taşınabilmesi için İçişleri Bakanlığından havayolu ile taşıma izin belgesi alınır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Tehlikeli Madde Taşıma Yetki Belgesi, Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi, Tehlikeli Madde Depolama Uygunluk Belgesi ve Tehlikeli Madde Sorumlusu

Tehlikeli madde taşıma yetki belgesi

MADDE 6 –(1) Tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetinde bulunmak isteyen operatörlerin İdareden "Tehlikeli Madde Taşıma Yetki Belgesi" almaları zorunludur.

(2) Operatörler, "Tehlikeli Madde Taşıma Yetki Belgesi" olmadan tehlikeli madde taşımacılığı yapamazlar.

(3) Tehlikeli madde taşıma yetki belgesinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(4) Ülkemiz hava sahasını kullanan yabancı operatörler tehlikeli madde taşınması halinde ülkelerinin yetkili otoritesi tarafından düzenlenen tehlikeli madde taşıma yetki belgesini İdare'ye ibraz etmek zorundadır. Gerekli görülmesi halinde İdare tarafından ulusal mevzuat kapsamında ek şartlar aranabilir.

Tehlikeli madde faaliyet belgesi

MADDE 7 –(1) Tehlikeli maddelerin havayolu ile taşınmasına yönelik; bir takvim yılı içerisinde net yirmi ton ve üstü miktarlarda işlem yapan veya miktara bağlı olmaksızın; Sınıf 1, Sınıf 6 ve Sınıf 7 kapsamındaki tehlikeli maddelerle ilgili faaliyetlerde bulunan; gönderen ve alıcı ile gönderen, alıcı ve operatör adına iş ve işlemleri yürüten işletmeler, yer hizmetleri işletmeleri "Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi" almak zorundadırlar.

(2) Tehlikeli madde faaliyet belgesinin düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Tehlikeli madde depolama uygunluk belgesi

MADDE 8 –(1) Havayoluyla taşınan tehlikeli maddelerin depolandığı veya elleçlendiği depo ve antrepoların, bu maddelerin depolanmasına veya elleçlenmesine uygun olduğunu gösteren tehlikeli madde depolama uygunluk belgesi sahibi olmaları ve geçerli durumda bulundurmaları zorunludur.

(2) Tehlikeli madde depolama uygunluk belgesi düzenlenmesine ve geçerlilik durumuna ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Tehlikeli madde sorumlusu

MADDE 9 –(1) Tehlikeli maddelerin havayolu ile taşınmasına yönelik faaliyetlerde bulunan; gönderen ve alıcı ile gönderen, alıcı ve operatör adına iş ve işlemleri yürüten işletmeler, yer hizmetleri işletmeleri ve geçici depolama ve antrepo işletmelerinin tehlikeli madde sorumlusu istihdam etmeleri zorunludur.

(2) Tehlikeli madde sorumlusunun eğitimi, yetkilendirilmesi, görev, yetki ve sorumlulukları ile ilgili hususlar Bakanlıkça belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
Tehlikeli Maddelerin Taşınmasına İlişkin Sınırlamalar, İstisnalar, Muafiyetler ve Özel İzinler

Sınırlamalar

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik ve Teknik Talimatlarda belirtilen hükümlere aykırı şekilde tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınması yasaktır.

(2) Teknik Talimatlarda özellikle ismen veya genel özellikleri belirtilerek hiçbir koşulda taşınmasına izin verilmeyen tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınması yasaktır.

(3) 12 nci maddede tanınan muafiyet kapsamında veya teknik talimatlarda menşei ülkenin onayı ile taşınabileceği belirtilen durumlar haricinde, hava yoluyla taşınması normal şartlarda yasak olan tehlikeli maddeler ile hastalıklı canlı hayvanların hava araçlarında taşınması yasaktır.

(4) Teknik talimatlara uygun olarak; gönderen ve alıcı tarafından ilgili otoritelerden gerekli onay/özel izinleri alınmamış taşınması yasak olan tehlikeli madde içeren gönderilerin uçağa yüklenmesi veya uçaktan indirilmesi gerçekleştirilmez.

İstisnalar

MADDE 11 –(1) Bakanlık, tehlikeli maddelerin hava yoluyla taşınmasında, taraf olduğumuz uluslararası anlaşma hükümleri uyarınca istisnalar uygulayabilir.

(2) Tehlikeli madde olarak sınıflandırılmış olan fakat operasyon kuralları ve uçuşa uygunluk gereklilikleri uyarınca hava aracında bulunması gereken veya Teknik Talimatlarda özel amaçları tanımlanmış olan nesne ve maddeler bu Yönetmelik hükümlerine tabi değildir.

(3) İkinci fıkrada belirtilen nesne ve/veya maddeleri yenilemek üzere hava aracında bulunan nesne ve/veya maddeler ile söz konusu yenileme sonucu ortaya çıkan nesne ve/veya maddeler, Teknik Talimatlarda izin verilenler istisna olmak üzere, Teknik Talimatlarda belirtilen kurallar uyarınca taşınır.

(4) Yolcular veya mürettebat tarafından taşınan hususi nesne ve/veya maddeler Teknik Talimatlarda belirtilen miktarlardan daha az olması durumunda, bu Yönetmelik hükümlerine tabi değildir.

Muafiyet ve özel izinler

MADDE 12 –(1) Bakanlık bazı tehlikeli maddelerin hava yoluyla taşınabilmesine yönelik olarak taraf olduğumuz ilgili uluslararası anlaşma hükümleri uyarınca muafiyet ve/veya özel izinler verebilir.

(2) Muafiyet ve özel izinler, gerektiğinde, Ek-1'de belirtilen ilgili Bakanlıkların ve/veya Genelkurmay Başkanlığının görüşü alınmak suretiyle verilir. Havayoluyla taşınması muafiyet ve/veya özel izne tabi olan tehlikeli maddeler muafiyet ve/veya özel izin alınmadan taşınamaz.

(3) Teknik Talimatlarda belirtilen emniyet seviyesine eşdeğer bir emniyet seviyesini sağlamak şartıyla, aşağıdaki koşullarda tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınmasına ilişkin Teknik Talimatların hükümlerinden muafiyet tanınabilir;

a) Acil durumlar; ulusal veya uluslararası güvenliği ilgilendiren, insani yardım, çevreyle ilgili yardımlar, salgın ve öldürücü hastalıklar ile ilgili yardımlar, hayat kurtarma, varış yerinde teminde güçlük veya doğal afetler gibi fevkalade zorunluluk arz eden durumlar,

b) Diğer modlar ile taşımanın uygun olmadığı durumlar, yolculuğun uzunluğu, altyapı yetersizliği, güvenlik, güzergâh, maliyet gibi hususları içeren durumlar,

c) Belirlenen gerekliliklere tam uygun hareket edilmesinin kamu yararına aykırılık teşkil ettiği durumlar.

(4) Bakanlık, kamu menfaati veya kamu güvenliğinin söz konusu olduğu durumlarda, ilgili ve yetkili kamu mercilerinin talebi üzerine, bu Yönetmelik ve taraf olduğumuz uluslararası anlaşma hükümleri ile ilgili olarak özel izin verebilir.

(5) Muafiyet ve özel izinlerin verilmesine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(6) Patlayıcı madde ve patlayıcı madde içeren nesneler kapsamına giren Tehlike Sınıfı 1 olan Alt bölümleri 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 ve 1.4S olan tehlikeli maddelere ilişkin Bakanlıkça gerekli görülmesi halinde bildirim koşullarına ve süreçlerine ilişkin ek muafiyet düzenlemesi yapılabilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM
Paketleme, Etiketleme ve İşaretleme

Paketleme kuralları

MADDE 13 – (1) Tehlikeli maddeler, bu Yönetmelik ve Teknik Talimatlarda belirtilen hükümler uyarınca paketlenir.

(2) Tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınmasında kullanılan paketler Teknik Talimatlarda belirtilen test gerekliliklerini sağlamalı ve havayolu taşımacılığı normal koşullarının getireceği sıcaklık, nem ve basınç değişiklikleri veya titreşimden tahrip olmayacak şekilde paketlenmelidir. Paketlerin üretim yılları paket üstünde gösterilmelidir. Yedinci fıkrada belirtilen koşullar haricinde üretim yılı ile taşıma yılının aynı yıl olması gerekmektedir.

(3) Tehlikeli maddelerle direkt temas halinde olan paketler söz konusu maddelerin kimyasal ve diğer etkilerine karşı dayanıklı olmalıdır.

(4) Paketler, içerisine konacak tehlikeli maddeye uygun nitelikte olmalıdır.

(5) İç paketler, havayolu taşımacılığının normal koşullarında kırılmaları ve sızıntıyı önleyecek, dış paket içinde hareket etmelerini kontrol altına alacak şekilde paketlenmeli, emniyet altına alınmalı ve uygun malzeme ile tamponlanmalıdır. Tampon malzemeleri paketin içeriğiyle tehlike oluşturacak şekilde tepkimeye girmemelidir.

(6) Daha önce kullanılmış olan paketler incelenip, aşınma ve başka bir hasarın olmadığı tespit edilmeden yeniden kullanılamaz. Yük taşımacılığında tekrar kullanılacak paketlerin içerisine konacak tehlikeli maddelerin söz konusu paketlerde daha önce taşınan tehlikeli maddeler ile kirlenmemesi için gerekli bütün önlemler alınmalıdır.

(7) Altıncı fıkrada belirtilen daha önce kullanılmış paketler üzerinde "REUSE" (YENİDEN KULLANIM) ibaresi olması durumunda üretim y bilgisinin verilmesine gerek kalmaz.

(8) Daha önce içerisinde taşınan tehlikeli maddelerin yapısından dolayı, boşaltılmış ama temizlenmemiş paketler tehlikeli olabilir. Bu nedenle, söz konusu temizlenmemiş paketler sıkıca kapatılarak emniyet altına alınmalı ve oluşturabilecekleri tehlikeye göre işleme tabi tutulmalıdır. Ayrıca, temizlenmemiş bu tür boş paketler ile başka bir tehlikeli yük taşınamaz.

(9) Tehlikeli madde paketlerinin havayoluyla taşınmasında teknik talimatlarda aksi belirtilmedikçe Uluslararası Sistem (SI) ile belirtilen kütle ve hacmin ana birimleri kilogram (kg) ve litre (L), basınç birimi ise kilopaskal (kPa) olacaktır. Radyoaktivite ile ilgili herhangi bir ölçünün söz konusu olduğu durumlarda, verilen değer Uluslararası (SI) biriminde olup, SI dışı muadili yanında parantez içinde belirtilecektir.

Etiketleme ve işaretleme

MADDE 14 –(1) Tehlikeli madde taşınmasında kullanılan her paket, Teknik Talimatlarda belirtilen hükümlere uygun olarak, uygun etiketler ile etiketlenmelidir.

(2) Tehlikeli madde taşımada kullanılan her paket, içeriğinin doğru sevkiyat adı, eğer verilmiş ise UN numarası ve Teknik Talimatlarda belirtilen diğer işaretler ile işaretlenmelidir.

(3) Teknik Talimatlarda belirtilen kriterlere göre üretilen her paket, söz konusu Talimatların ilgili hükümlerinde belirtilen teknik özelliklerine uygun şekilde işaretlenir. Paketler, Teknik Talimatlarda belirtilen uygun paket teknik özelliklerini karşılamamaları halinde teknik özellik işareti ile işaretlenemez ve tehlikeli madde taşımacılığında kullanılamaz.

(4) Tehlikeli maddelere ilişkin olarak yapılacak işaretlemelerde dil olarak İngilizce kullanılır.

ALTINCI BÖLÜM
Taşımacılık Faaliyetinde Yer Alan Tarafların Sorumluluk ve Yükümlülükleri

Genel sorumluluklar

MADDE 15 – (1) Tehlikeli yük taşıma faaliyetinde bulunan tüm taraflar;

a) Kendi sorumlulukları çerçevesinde, taşımacılığı emniyetli, güvenli ve çevreye zararsız şekilde gerçekleştirmek, kazaların oluşmasını engellemek ve kaza meydana geldiğinde oluşabilecek zararları en aza indirebilmek için gerekli tüm önlemleri almak,

b) Çalışanlarına tehlikeli maddeler ile ilgili kendi sorumluluklarını yerine getirebilmelerini teminen görev tanımlarına uygun olan bilgileri vermek,

c) Tehlikeli maddelerin karıştığı acil durumların meydana gelmesi halinde yapılması gerekenlere yönelik acil durum müdahale rehberini oluşturmak ve bu hususta çalışanlarını bilgilendirmek,

ç) Tehlikeli maddelerin karıştığı acil durumlarda alınacak tedbirler de dahil olmak üzere, tehlikeli maddelerin taşınması ve depolanması faaliyetinde görev alan çalışanlarının görev tanımlarına uygun sorumluluklarını emniyetli bir şekilde yerine getirebilmelerine imkan verecek bilgileri işletme prosedürlerinde belirtmek ve söz konusu işletme prosedürlerini uygulamak,

d) Tehlikeli maddelerin taşınmasında kullanılacak paketlerin; ilk dolaşıma çıktığında uygunluk belgeleri ve sertifikaları ile her sevkiyatta paketlerin üzerindeki ambalaj tip onay kodunu kontrol etmek,

zorundadırlar.

(2) Operatör adına faaliyette bulunan işletmeler ile gönderen veya gönderen adına faaliyette bulunan işletmeler, tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınması kapsamında kategori 6 sertifikasına sahip en az iki çalışan bulundurmak zorundadır.

(3) Gönderen, operatör ve tehlikeli maddelerin taşınması faaliyetlerinde bulunan diğer ilgililer; tehlikeli maddelerin havayolu ile taşınması esnasında söz konusu maddelerin hırsızlık veya kötü amaçlı kullanımı sebebiyle can, mal ve çevre emniyetine zarar vermesini önlemek amacıyla, ICAO Ek:17'de belirtilen kurallar çerçevesinde, gerekli güvenlik önlemlerini almak ve bunlara ilişkin prosedürleri oluşturmak ve uygulamak zorundadırlar.

(4) Operatör, gönderen ve paket posta kurye hizmeti veren işletmeler, havayolu üzerinden posta ile gönderilen tehlikeli, gizli tehlikeli ve yüksek seviyede tehlikeli maddelerin kontrolleri için Teknik Talimatlarda belirtilen kurallar çerçevesinde gerekli prosedürleri oluşturmak ve uygulamakla yükümlüdürler.

(5) Belirlenmiş posta işletmeleri, teknik talimatlarda postayla gönderilen, tehlikeli ve gizli tehlikeli maddelerin havayoluyla taşımasında, paketlerin kontrol edilmesiyle ilgili gerekli prosedürleri Dünya Posta Birliği (UPU) tarafından belirlenen kurallar çerçevesinde oluşturmak ve uygulamak zorundadır.

Gönderenin sorumlulukları

MADDE 16 – (1) Gönderen;

a) Hava yoluyla taşınmak üzere sevk edilen tehlikeli maddeleri Teknik Talimat hükümlerine uygun bir şekilde taşınmaya hazırlamakla,

b) Herhangi bir tehlikeli madde paketini veya dış paketini havayoluyla taşımaya sunmadan önce;

1) Tehlikeli maddenin havayoluyla taşınmasının yasak olmadığından emin olmakla,

2) Tehlikeli maddelerin, Teknik Talimatlarda belirtilen hükümlere uygun olarak sınıflandırıldığından, paketlendiğinden, etiketlendiğinden ve işaretlendiğinden ve beraberinde uygun şekilde doldurulmuş tehlikeli madde taşıma evrakı bulunduğundan emin olmakla,

3) Bu Yönetmelik ile Teknik Talimatların ilgili hükümlerinde belirtilen Tehlikeli Maddeler İçin Gönderici Beyan Formunun gerekli bilgileri içerecek şekilde doğru ve eksiksiz hazırlanması, imzalanması ve taşıyıcıya diğer ilgili dokümanlarla birlikte teslimi ile bu dokümanların kopyalarının en az üç ay süreyle muhafaza edilmesiyle,

c) Bu Yönetmelik ve Teknik Talimatlar uyarınca muafiyet ve özel izne tabi tehlikeli maddenin taşınması için gerekli olan yetkilerin ve onayların alınması, bildirimlerin yapılması, sertifikaların ve diğer belgelerin düzenlenip operatöre teslim edilmesiyle,

ç) Taşınması yasak olan tehlikeli madde içeren gönderilerin yetkili otoritelere bildirim yapılarak, Teknik Talimatlara uygun şekilde onayların/özel izinlerin alınmasıyla,

d) Havalimanları apron bölgesinde faaliyette bulunanların, olası kaza ve olayların meydana getirebileceği zararlara yönelik olarak "Üçüncü Şahıslara Karşı Mali Mesuliyet Sigortası" yaptırmasıyla,

e) Tehlikeli madde taşımacılığı faaliyetinde yer alan çalışanlarına tehlikeli maddeler ile ilgili kendi sorumluluklarını yerine getirecekleri şekilde ve görev tanımlarına uygun eğitimleri aldırmakla ve bu eğitim kayıtlarını en az üç yıl süreyle saklamakla,

yükümlüdür.

Operatörün sorumlulukları

MADDE 17 – (1) Operatör;

a) Teknik Talimatlarda aksi belirtilmedikçe, beraberinde uygun şekilde doldurulmuş tehlikeli madde gönderici beyan formu bulunmayan ve Teknik Talimatlarda belirtilen kabul şartlarına uygun şekilde kontrol edilmeyen paket, dış paket ve yük konteynerlerini taşımaya kabul etmemekle,

b) Teknik Talimatlarda belirtilen şartlara göre tehlikeli madde kabul kontrol listesini oluşturmak ve kullanmakla,

c) Tehlikeli madde içeren paketlerin/birim yükleme ünitelerinin kabulü esnasında tehlikeli madde kabul kontrol listesinin uygulanmasından, hatalı

veya hasarlı oldukları tespit edilenlerin taşımaya kabul edilmemesinden ve hava aracına yüklenmiş olup hatalı veya hasarlı olduğundan şüphelenilen ya da hatalı veya hasarlı olduğu tespit edilen paketlerin/birim yükleme ünitelerinin hava aracından indirilmesinden,

ç) Hatalı veya hasarlı olduğu tespit edilen paketlerin/birim yükleme ünitelerinin hava aracından indirilmesi sonrası herhangi bir sızıntıya/bulaşmaya sebep olup olmadıklarının kontrol edilmesinden, sızıntı/bulaşma tespit edilmesi durumunda ise söz konusu sızıntının/bulaşmanın hava aracına temas edip etmediğinin kontrol edilmesinden, sızıntı/bulaşma söz konusu olduğunda teknik talimatlarda belirtilen kurallar uyarınca gerekli tedbirlerin alınmasından, uçuş ekibi ile diğer ilgililerin bilgilendirilmesinden ve tehlikeli madde olay raporunun hazırlanmasından,

d) Tehlikeli maddeleri içeren paketlerde/birim yükleme ünitelerinde oluşan sızıntı veya hasarlardan kaynaklanan her türlü bulaşmanın giderilmesinden ve bu bulaşmanın neden olabileceği tehlikenin etkisiz hale getirilebilmesi için Teknik Talimatlarda belirtilen kurallar uyarınca gerekli tedbirlerin alınmasından,

e) Tehlikeli madde içeren paketlerin görev tanımlarına uygun eğitimleri almış ve gerekli belgelere sahip personel kontrolünde ve uçuş esnasında hasar görmeyecek şekilde emniyetli olarak yüklenmesinden,

f) Kabul esnasında doğru ve hatasız olan tehlikeli madde içeren paketlerin etiket ve işaretlerinin kabul sonrasında hasarlanması ya da kaybolması durumunda bunların yenilenmesinden,

g) Radyoaktif madde içeren paket ve ULD'lerin Teknik Talimatlar hükümlerine göre hava aracında insanlardan, hayvanlardan ve banyo edilmemiş filmlerden ayrı olacak şekilde istiflenmesinden,

ğ) Her bir ULD'nin içerdiği tehlikeli maddelere göre işaretlenmesi ve etiketlenmesinden,

h) Aynı hava aracına zehirli ve bulaşıcı maddeler ile yiyecek maddelerinin birlikte yüklenmesi durumunda bunların Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara göre yüklenmesinden,

ı) Yürürlükte olan güncel radyasyon güvenliği mevzuatıyla, radyasyonla çalışanlar için belirlenen yıllık radyasyon doz sınırları dikkate alınarak çalışanlarından radyasyonla çalışanları ve dozimetre kullanması gerekenlerin tespit edilmesinden, maruz kaldıkları radyasyon seviyelerinin düzenli olarak kontrol edilmesinden ve sınır aşımı yaşanmaması için gerekli önlemlerin alınmasından ve tüm radyasyonla çalışanlarının radyasyondan korunma yöntemleri konusunda bilgilendirilmesinden,

i) Radyoaktif madde içeren paketlerin yüzey sıcaklıklarının Teknik Talimatlarda belirtilen değerin üzerinde olmadığının kontrolünden ve söz konusu gönderilerin yüklenmesinin ve istiflenmesinin yine Teknik Talimatlarda belirtilen şekilde yapılmasından,

j) Manyetik maddelerin, hava aracı ve uçuş emniyetini etkilemeyecek bir şekilde Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara uygun olarak yüklenmesinden,

k) Bulaşıcı madde içeren bir paketin hasarlandığının ya da sızıntı oluşturduğunun fark edilmesi durumunda Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara göre hareket edilmesinden,

l) Radyoaktif madde içeren bir paketin hasarlandığının ya da sızıntı oluşturduğunun fark edilmesi durumunda Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara göre hareket edilmesinden,

m) Radyoaktif madde bulaştığı tespit edilen hava aracının erişilebilir her yüzeyindeki radyasyon seviyesi ile sabit olmayan bulaşmanın Teknik Talimatlar hükümlerinde belirtilen değerlere düşürülmesi için gerekli tedbirlerin alınmasından,

n) Radyoaktif madde taşınırken, taşınan radyoaktif maddeden kaynaklanan veya bu maddenin karıştığı/karışabileceği herhangi bir acil durum halinin meydana gelmesi veya acil durum emarelerinin fark edilmesi halinde söz konusu durumun sırasıyla göndericiye, ilgili otoritelere ve İdareye ivedi olarak bildirilmesinden,

o) Radyoaktif madde içeren gönderilerin yetkili otoritelere bildirim yapılarak, gönderen tarafından Teknik Talimatlara uygun şekilde onayların/özel izinlerin alındığından emin olmakla,

ö) Radyoaktif madde taşınması durumunda, hava aracı yük mahalli ve/veya donanımlarının radyoaktif bulaşmaya karşı periyodik olarak kontrol edilmesinden, Teknik Talimatlarda belirtilen değerlerin üzerinde bir bulaşma söz konusu olduğunda, bu bulaşmanın giderilmesinden,

p) Yolcu veya uçuş ekibinin bagajlarına tehlikeli madde bulaşmasından şüphelenilmesi durumunda, bulaşmanın tehlikeli madde olup olmadığının kontrol edilmesinden, söz konusu bulaşmanın tehlikeli madde olduğunun belirlenmesi durumunda bulaşma giderilene kadar bagajların hava taşımacılığına kabul edilmemesinden,

r) Uçakta taşınacak tehlikeli maddelerle ilgili olarak, sorumlu kaptan pilotun Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara göre NOTOC formu ile bilgilendirilmesinden,

s) Uçuş ekipleri ve ilgili diğer çalışanlarının, taşımaya konu tehlikeli maddelerle ilgili olarak asgari, Teknik Talimatlarda belirtilen acil durumlar ile gizli ve tehlikeli maddeleri içerecek şekilde bilgilendirilmelerinden,

ş) Teknik Talimatlarda belirtilen hükümlere göre yolcu beraberinde ve kargo kapsamında tehlikeli maddelerin hava araçlarında taşınmasına ilişkin olarak yolcuların ve gönderenlerin bilgilendirilmelerinden,

t) Teknik Talimatlarda belirtilen hükümlere göre uçuş ekibi ve yolcuların gizli tehlikeli maddeler ve kabinde taşıyabilecekleri tehlikeli maddeler ve bunların limitleri hakkında bilgilendirilmelerinden ve röntgen ışınlarının geri saçılımı prensibi ile çalışan tarama sistemleri ile uçağa biniş öncesi kontrollerinin yapılmasından,

u) Tehlikeli madde olay ve kazalarının Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara göre raporlanmasından ve bu tür durumlarda acil durum bilgisinin Teknik Talimatlara uygun olarak ilgililere yetmiş iki saat içerisinde iletilmesinden,

ü) Beyan edilmeyen veya yanlış beyan edilen tehlikeli maddeler ile Teknik Talimatlar 8.1.1.1'de belirtilen maddelerin gerek bagajlarda gerekse yolcular ve/veya mürettebat üzerinde tespit edilmesi durumunda bu durumun Teknik Talimatlara uygun olarak raporlanmasından,

v) Tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan dokümanların Teknik Talimatlara uygun olarak asgari 3 ay, tehlikeli madde olay ve kazalarının gerçekleşmesi durumunda ise söz konusu dokümanların, vakanın niteliğine göre asgari 5 yıl saklanmasından,

y) Operatör adına kabul, yükleme, boşaltma, elleçleme, istifleme, ayrıştırma, geçici depolama ve taşımaya yönelik faaliyet gösteren hizmet tedarikçilerinin Teknik Talimatlara uygun faaliyet göstermesinden,

z) Teslimatı yapılamayan tehlikeli madde içeren gönderilerin, geçici depolama alanında emniyetli bir şekilde bekletilmesinden,

aa) Teknik Talimatlarda izin verilen bazı durumlar dışında, tehlikeli maddelerin yolcu kabininde veya kokpittetaşınmamasından,

bb) Birbiriyle reaksiyona girebilecek özellikteki tehlikeli maddeleri içeren paketlerin Teknik Talimatlarda belirtilen hükümler uyarınca, ayrım koşullarına uyularak depolanması, uçağa yüklenmesi, istiflenmesi ve boşaltılması ile bu Talimatlarda izin verilen limitlerin dışında hava araçlarında taşınmamasından,

cc) Sadece kargo uçağında taşınabilir etiketi taşıyan tehlikeli madde paketlerini teknik koşullara uygun tipteki uçağa yüklemekle,

çç) Tehlikeli madde bulunan paketlerin ve birim yükleme ünitelerinin Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara uygun olarak kontrol edilerek kabul edilmesinden,

dd) Bu Yönetmelik ve Teknik Talimatlar uyarınca gönderen tarafından taşıma için gerekli olan yetkilerin ve onayların verilmiş, bildirimlerin yapılmış, sertifikaların ve Tehlikeli Madde Gönderici Beyan Formu da dahil gerekli diğer belgelerin düzenlenerek imzalanmış olduğunun kontrol edilmesinden,

ee) Herhangi bir uygunsuzluk durumunda, bu durumun sebeplerinin ve sonuçlarının araştırılmasından, uygunsuzluğa yol açtığı tespit edilen veya yol açabileceği öngörülen sebeplerin ve koşulların düzeltilerek benzer uygunsuzlukların tekrarını engellemek için gerekli düzeltici ve önleyici tedbirlerin

alınmasından,

ff) Teknik Talimatlar ve ICAO tarafından yayımlanan ilgili diğer dokümanlarda yer alan kuralların uygulanmasına yönelik yaşanan sorun ve zorlukların rapor halinde İdareye bildirilmesinden,

gg) Tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerine yönelik uçuş ekipleri ve diğer çalışanlarına, Teknik Talimatlara uygun olarak, tehlikeli maddeler ile ilgili kendi sorumluluklarını yerine getirecekleri şekilde ve görev tanımlarına uygun eğitim almalarından ve bu eğitim kayıtlarının en az üç yıl süreyle saklanmasından,

sorumludur.

Yer hizmetleri kuruluşları ve havayolu kargo acentelerinin sorumlulukları

MADDE 18 – (1) Yer hizmetleri kuruluşları ve havayolu kargo acentelerinin sorumlulukları;

a) Teknik Talimatlarda aksi belirtilmedikçe, beraberinde uygun şekilde doldurulmuş tehlikeli maddeler taşıma evrakı bulunmayan ve Teknik Talimatlarda belirtilen kabul şartlarına uygun şekilde kontrol edilmeyen paket, dış paket ve yük konteynerlerini taşımaya kabul etmemekle,

b) Teknik Talimatlarda belirtilen şartlara göre operatörün kullandığı tehlikeli madde kabul kontrol listesini kullanmakla,

c) Tehlikeli madde içeren paketlerin/birim yükleme ünitelerinin kabulü esnasında tehlikeli madde kabul kontrol listesini uygulamakla, hatalı veya hasarlı oldukları tespit edilenleri taşımaya kabul etmemekle,

ç) Kabul esnasında doğru ve hatasız olan tehlikeli madde içeren paketlerin etiket ve işaretlerinin kabul sonrasında hasarlanması ya da kaybolması durumunda bunları yenilemekle/yeniletmekle,

d) Yürürlükte olan güncel radyasyon güvenliği mevzuatıyla, radyasyonla çalışanlar için belirlenen yıllık radyasyon doz sınırları dikkate alınarak çalışanlarından radyasyonla çalışanları ve dozimetre kullanması gerekenleri tespit etmekle, maruz kaldıkları radyasyon seviyelerini düzenli olarak kontrol etmekle ve sınır aşımı yaşanmaması için gerekli önlemleri almakla ve tüm radyasyonla çalışanlarını radyasyondan korunma yöntemleri konusunda bilgilendirmekle,

e) Radyoaktif madde içeren paketleri operatörün kullandığı tehlikeli madde kabul kontrol listesine uygun olarak gönderenden teslim almak ve yükletilmesini sağlamakla,

f) Havayoluyla taşınması yasak tehlikeli madde içeren gönderilerin yetkili otoritelere bildirim yapılarak, gönderen tarafından Teknik Talimatlara uygun şekilde onayların/özel izinlerin alındığından emin olmakla,

g) Uçakta taşınacak tehlikeli maddelerle ilgili olarak, sorumlu kaptan pilotu Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara göre NOTOC formu ile bilgilendirmekle,

ğ) Uçuş ekipleri ve ilgili diğer çalışanlarını, taşımaya konu tehlikeli maddelerle ilgili olarak asgari, Teknik Talimatlarda belirtilen acil durumlar ile gizli ve tehlikeli maddeleri içerecek şekilde bilgilendirmekle,

h) Teknik Talimatlarda belirtilen hükümlere göre yolcu beraberinde ve kargo kapsamında tehlikeli maddelerin hava araçlarında taşınmasına ilişkin olarak yolcuları ve gönderenleri bilgilendirilmekle,

ı) Tehlikeli madde taşımacılığında kullanılan dokümanları Teknik Talimatlara uygun olarak asgari 3 ay, tehlikeli madde olay ve kazalarının gerçekleşmesi durumunda ise söz konusu dokümanları vakanın niteliğine göre asgari 5 yıl saklamakla,

i) Bu Yönetmelik ve Teknik Talimatlar uyarınca gönderen tarafından taşıma için gerekli olan yetkilerin ve onayların verilmiş, bildirimlerin yapılmış, sertifikaların ve Tehlikeli Maddeler Gönderici Beyan Formu da dahilgerekli diğer belgelerin düzenlenerek imzalanmış olmasını sağlamakla,

j) Herhangi bir uygunsuzluk durumunda, bu durumun sebeplerinin ve sonuçlarının araştırılmasından, uygunsuzluğa yol açtığı tespit edilen veya yol açabileceği öngörülen sebeplerin ve koşulların düzeltilerek benzer uygunsuzlukların tekrarını engellemek için gerekli düzeltici ve önleyici tedbirleri operatöre bildirmekle,

k) Tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerine yönelik çalışanlarına, Teknik Talimatlara uygun olarak, tehlikeli maddeler ile ilgili kendi sorumluluklarını yerine getirecekleri şekilde ve görev tanımlarına uygun eğitim almalarını sağlamak ve bu eğitim kayıtlarını en az üç yıl süreyle saklamakla,

l) Operatör ile yaptığı sözleşme kapsamında operatör namına operatör sorumluluklarını yerine getirmekle,

sorumludur.

Taşıma işleri organizatörü işletmesinin sorumlulukları

MADDE 19 – (1) Taşıma işleri organizatörü işletmesi;

a) Sözleşme yaptığı tarafa (gönderen ya da operatör) ait sözleşmeye konu olan ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtilen tüm sorumlulukları yerine getirmekle,

b) Sözleşmeye konu olan faaliyetlere istinaden operatör ya da gönderene fatura kesmekle,

c) Tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerine yönelik çalışanlarına, Teknik Talimatlara uygun olarak, tehlikeli maddeler ile ilgili kendi sorumluluklarını yerine getirecekleri şekilde ve görev tanımlarına uygun eğitim almalarını sağlamak ve bu eğitim kayıtlarını en az üç yıl süreyle saklamakla,

sorumludur.

(2) Taşıma işleri organizatörlerinin yetkilendirilmesi ile çalışma usul ve esasları İdare tarafından belirlenir.

Geçici depolama ve antrepo hizmetleri işletmesinin sorumlulukları

MADDE 20 – (1) Geçici depolama ve antrepo hizmetleri işletmesi;

a) Tehlikeli madde depolama faaliyetini, ilgili ulusal ve uluslararası mevzuata uygun olarak yürütmekle,

b) Araçlardan tank ve depolara ve buralardan araçlara tehlikeli maddelerin kolaylıkla ve emniyetle boşaltılmasına yarayan, gerekli teknik tesisatı kurmak ve işletmekle,

c) Antrepodan dışarıya kontrolsüz olarak eşya çıkarılmasına imkân vermeyecek gerekli fiziki düzenlemeleri yapmakla,

ç) Ulusal havaalanı işletmeciliğine ilişkin gerekli emniyet ve güvenlik tedbirlerini almakla,

d) Ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtilen şartlara göre tehlikeli madde kabul kontrol listesini oluşturmak ve kullanmakla,

e) Operatör adına yapılan tüm depolama faaliyetlerinde operatör sorumluluklarını yerine getirmekle,

f) 7/10/2009 tarihli ve 27369 mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliği dokuzuncu kitap birinci kısımda belirtilen hususlara, bu Yönetmelik ile iş sağlığı ve güvenliği kural, standart ve diğer depolama ile ilgili İdare tarafından yayımlanan mevzuata aykırı olmamak şartıyla uygun davranmakla,

g) Tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerine yönelik çalışanlarına, Teknik Talimatlara uygun olarak, tehlikeli maddeler ile ilgili kendi sorumluluklarını yerine getirecekleri şekilde ve görev tanımlarına uygun eğitim almalarını sağlamak ve bu eğitim kayıtlarını en az üç yıl süreyle saklamakla,

ğ) Ulusal ve uluslararası mevzuatta belirtilen ayrıştırma kurallarına göre tehlikeli maddeleri depolamakla,

sorumludur.

YEDİNCİ BÖLÜM
Bildirim Esasları

Kaptan pilota ve ilgililere verilecek bilgiler

MADDE 21 –(1) Havayoluyla taşınacak tehlikeli maddelerle ilgili bilgiler, uçağın kalkışından önce operatör tarafından, Teknik Talimatlarda belirtilen hükümler çerçevesinde kaptan pilota yazılı olarak bildirilir.

(2) Operatör tarafından, tehlikeli maddelerin taşınmasına ilişkin sorumlulukların yerine getirilmesini teminen, gerekli bilgiler ve tehlikeli maddelerle ilgili acil durum meydana gelmesi halinde izlenecek yöntemler ile acil durumlara yanıt vermeye yönelik bilgiler, operasyon el kitabına dahil edilir ve Teknik Talimatlarda öngörüldüğü şekilde uçuş ekibine bildirilir.

(3) Tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınmasına yönelik faaliyetler kapsamında, ülkemiz sınırları dışında gerçekleştirilen uçuşlarda, kaptan pilota verilecek yazılı bilgiler için diğer her türlü lisan gerekliliklerine ilaveten İngilizce lisanı da kullanılacaktır.

(4) Uçak kazası veya yük olarak taşınan tehlikeli maddelerin de dahil olduğu bir kaza veya olayın meydana gelmesi halinde, uçağın operatörü, kaptan pilota verilmiş olan yazılı bilgileri, kazaya ve olaya müdahale eden acil durum müdahale birimleri ile operatör devletinin ve/veya kaza ve olayın meydana geldiği devletin ilgili makamlarına da sunacaktır. Söz konusu bilgilerin sağlanmasına yönelik usuller el kitaplarında ve kaza acil durum planlarında belirtilecektir.

(5) Uçuş sırasında herhangi bir acil durum meydana gelmesi halinde, bu durum ortaya çıkar çıkmaz kaptan pilot, Teknik Talimatlarda belirtildiği üzere havaalanı makamlarının bilgilendirilmesi için uygun hava trafiği hizmetleri birimini uçakta bulunan her türlü tehlikeli madde konusunda haberdar edecektir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
Eğitim ve Kayıtların Saklanması

Eğitim

MADDE 22 –(1) Tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerinde bulunan tarafların çalışanlarına yönelik verilecek eğitimler, eğitim programlarının içeriği, eğitimi icra edecek eğitim kuruluşları/işletmeler ile söz konusu eğitimi verecek eğiticilerin yetkilendirilmesi ve denetime ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir.

(2) Tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerinde bulunan taraflar, çalışanlarına kendi sorumluluklarını yerine getirebilmelerini teminen birinci fıkra uyarınca Bakanlık tarafından belirlenen eğitimlerden görev tanımlarına uygun olan eğitimleri aldırmak zorundadırlar.

Kayıtların saklanması

MADDE 23 –(1) Tehlikeli madde taşımacılık faaliyetlerinde bulunan taraflar, çalışanlarının tehlikeli maddelere yönelik aldıkları eğitimlerin kayıtlarını ve tehlikeli maddelerin taşınmasına ilişkin kayıtları muhafaza eder.

(2) Eğitim kayıtları;

a) Uçuş ekibinin tehlikeli madde eğitim kayıtları üç yıl süreyle,

b) Uçuş ekibi üyelerinin tehlikeli madde eğitim kayıtları işletmeden ayrılmalarını müteakip on iki ay süreyle,

c) Tehlikeli maddelerle ilgili faaliyetlerde bulunan diğer personelin ise aldıkları son iki eğitimin kayıtları,

saklanır.

(3) Tehlikeli maddelerin taşınmasına ilişkin kayıtlar;

a) Uçuş ekibinin ve ilgili diğer çalışanların maruz kaldığı radyasyon dozlarına ilişkin kayıtlar uçuş ekip üyesinin işletmeden ayrılmasını müteakip on iki ay,

b) Taşımaya ilişkin kayıtlar uçuşun tamamlanmasını müteakip üç ay,

c) Kabul kontrol listesi uçuşun tamamlanmasını müteakip üç ay,

ç) Uçak teknik kayıt defteri otuz altı ay,

d) Tehlikeli maddelerle ilgili olarak uçuştan sorumlu kaptan pilota verilen yazılı bilgiler de dâhil olmak üzere özel yük bildirimleri üç ay,

süreyle saklanır.

DOKUZUNCU BÖLÜM
Kaza Raporları

Tehlikeli maddelerin dâhil olduğu olay ve kaza raporları

MADDE 24 –(1) Tehlikeli madde kaynaklı veya tehlikeli maddenin karıştığı olayların ve kazaların bildirimi ve raporlanmasının Teknik Talimatlarda belirtilen kurallar çerçevesinde yapılması zorunludur.

(2) Operatör, tehlikeli madde kaynaklı veya tehlikeli maddenin karıştığı olayları ve kazaları, İdareye ve söz konusu olay veya kazanın vuku bulduğu devletin ilgili otoritesine ve ilgili arama kurtarma koordinasyon birimine rapor etmekten sorumludur. İstisnai durumlar bu yönde bir engel teşkil etmediği sürece, ilk rapor söz konusu olaydan itibaren yetmiş iki saat içerisinde gönderilecek olup, bu rapor, o an için bilinmekte olan detayları içerecektir. Her ne türde olursa olsun ilave bilgiler elde edilir edilmez müteakip bir raporun da hazırlanarak ilgililere gönderilmesi zorunludur.

(3) Operatör, İdareye ve söz konusu olay veya kazanın meydana geldiği devletin ilgili otoritesine kargo veya yolcu bagajında bulunan beyan edilmemiş veya yanlış beyan edilmiş tehlikeli maddelere ilişkin bulguları da teknik talimatlarda belirtildiği şekilde rapor etmekten sorumludur. İstisnai durumlar bu yönde bir engel teşkil etmediği sürece, ilk rapor söz konusu olaydan itibaren yetmiş iki saat içerisinde gönderilecek olup, bu rapor, o an için bilinmekte olan detayları içerecektir. Her ne türde olursa olsun ilave bilgiler elde edilir edilmez müteakip bir raporun da hazırlanarak ilgililere gönderilmesi zorunludur.

(4) İşletmeler, tehlikeli maddelerin kargoda, postada, yolcuların veya uçuş ekibinin bagajında yer aldığına bakılmaksızın, her türdeki tehlikeli madde kaynaklı veya tehlikeli maddenin karıştığı olay ve kazaların İdareye rapor edilmesinden sorumludur. Kargodaki, postadaki veya bagajdaki beyan edilmemiş veya yanlış beyan edilmiş tehlikeli maddelere ilişkin bulgular da teknik talimatlarda belirtildiği şekilde İdareye rapor edilecektir. İstisnai durumlar bu yönde bir engel teşkil etmediği sürece, ilk rapor söz konusu olaydan itibaren yetmiş iki saat içerisinde gönderilecek olup, bu rapor, o an için bilinmekte olan detayları içerecektir. Her ne türde olursa olsun ilave bilgiler elde edilir edilmez müteakip bir raporun da hazırlanarak ilgililere gönderilmesi zorunludur.

(5) Bu maddede belirtilen raporlamalar, e-posta, telefon veya faks da dâhil olmak üzere herhangi bir iletişim yöntemiyle yapılabilir. Raporların, Teknik Talimatlarda belirtilen asgari hususları içermesi zorunludur.

ONUNCU BÖLÜM
Denetimler ve Yaptırımlar

Denetimler

MADDE 25 – (1) Bu Yönetmelik ve Teknik Talimatlar kapsamında yer alan faaliyetler Bakanlık denetimine tabidir.

(2) Bakanlık yapacağı denetimleri, kendi personelinin yanı sıra, 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesine göre yetkilendirilen kurum veya kuruluş personeli aracılığıyla da yapar veya yaptırır.

(3) Denetimlerde uygulanacak usul ve esaslar, gerektiğinde ikinci fıkra uyarınca yetkilendirilen kurum veya kuruluşların görüşü de alınmak suretiyle Bakanlıkça düzenlenir.

İdari para cezası

MADDE 26 –(1) Bu Yönetmelik hükümlerinin ihlali durumunda 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 28 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre aşağıdaki idari para cezaları uygulanır:

a) 6 ncı maddenin birinci fıkrasında belirtilen Tehlikeli Madde Taşıma Yetki Belgesine sahip olmadan tehlikeli madde taşıyan operatöre elli bin

Türk Lirası (50.000-TL.),

b) 7 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca Tehlikeli Madde Faaliyet Belgesi almadan faaliyette bulunan işletmelere on bin Türk Lirası (10.000-TL.),

c) 9 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen Tehlikeli Madde Sorumlusu istihdam etme veya bu hususta hizmet alma zorunluluğuna uymayan işletmelere beş bin Türk Lirası (5.000-TL.),

ç) 12 nci maddenin birinci fıkrası uyarınca özel izin alınmak suretiyle taşınabilecek tehlikeli maddeleri izinsiz olarak taşıyan operatöre yirmi bin Türk Lirası (20.000-TL.),

d) 13 üncü maddeye uygun olmayan paket kullanımında gönderene, taşıma işleri organizatörüne, operatöre ve depo işletmecisine on bin Türk Lirası (10.000-TL.),

e) 15 inci maddede belirtilen sorumlulukları yerine getirme zorunluluğuna uymayan işletmelere bu madde kapsamında belirtilen ve yerine getirilmeyen her bir sorumluluk için üç bin Türk Lirası (3.000-TL.),

f) 16 ncı maddede belirtilen sorumlulukları yerine getirme zorunluluğuna uymayan göndericiye, bu maddede ceza niteliği ve miktarı belirtilmeyen her bir uygunsuzluk eylemi için iki bin Türk Lirası (2.000-TL.),

g) 17 nci maddede belirtilen sorumlulukları yerine getirme zorunluluğuna uymayan operatöre, bu maddede ceza niteliği ve miktarı belirtilmeyen her bir uygunsuzluk eylemi için iki bin Türk Lirası (2.000-TL.),

ğ) 18 inci maddede belirtilen sorumlulukları yerine getirme zorunluluğuna uymayan havayolu operatör acentesine, bu maddede ceza niteliği ve miktarı belirtilmeyen her bir uygunsuzluk eylemi için iki bin Türk Lirası (2.000-TL.),

h) 19 uncu maddede belirtilen sorumlulukları yerine getirme zorunluluğuna uymayan taşıma işleri organizatörü işletmesine, bu maddede ceza niteliği ve miktarı belirtilmeyen her bir uygunsuzluk eylemi için iki bin Türk Lirası (2.000-TL.),

ı) 22 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca çalışanlarının görev tanımlarına uygun gerekli eğitimleri almasını sağlamayan işletmelere iki bin Türk Lirası (2.000-TL.),

i) 23 üncü maddede belirtilen kayıtların saklanması zorunluluğuna uymayan işletmelere iki bin Türk Lirası (2.000-TL.),

j) Tehlikeli maddelerin sevki, yüklenmesi, boşaltılması, ayrıştırılması, istiflenmesi, etiketlenmesi ve işaretlenmesi, paketlenmesi, geçici depolanması, taşınması ile raporlama ve bildirim iş ve işlemlerinde Teknik Talimatlarda belirtilen kurallara uymayan işletmelere beş bin Türk Lirası (5.000-TL.),

k) İşletilmesinden sorumlu olduğu depo ve antrepolara 8 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca Tehlikeli Madde Depolama Uygunluk Belgesi almadan veya Tehlikeli Madde Depolama Uygunluk Belgesi şartlarını idame ettirmeden faaliyette bulunan işletmelere yirmi bin Türk Lirası (20.000-TL.),

l) Tehlikeli madde taşıma yetki belgesi bulunmayan operatör adına veya tehlikeli madde taşıma yetki belgesi bulunmayan operatörden tehlikeli yükü kabul eden işletmelere on bin Türk Lirası (10.000-TL.),

m) Paketlenen tehlikeli maddenin cinsi, niteliği ve miktarı ile tehlikeli madde dokümanında beyan edilen söz konusu bilgilerin uyuşmadığı durumlarda, beyan eden işletmelere on bin Türk Lirası (10.000-TL.),

idari para cezası uygulanır.

(2) Can, mal, çevre ve uçuş emniyetini ciddi olarak tehdit ettiği belirlenen ihlaller veya kasti ihlaller için birinci fıkrada belirtilen ceza miktarları %100 artırılır.

(3) Verilen idari para cezaları cezanın tebliğ tarihini müteakip bir ay içerisinde ödenir.

(4) Bu maddede belirtilen idari para cezaları, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerleme oranında artırılarak uygulanır.

(5) 655 sayılı Kanun Hükmünde Kararname idari para cezası karar tutanağı ve tebligat usulleri ve idari yaptırımların uygulanmasına ilişkin diğer hususlarda, 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

(6) Bu Yönetmelik kurallarının ihlali durumunda idari ve cezai müeyyide uygulanması, diğer mevzuatta öngörülen alıkonulma tedbirlerine ve diğer ceza ve tedbirlerin uygulanmasına halel getirmez.

Yetkinin askıya alınması ve iptali

MADDE 27 –(1) Bu Yönetmelik uyarınca tehlikeli madde taşıma yetki belgesi, tehlikeli madde faaliyet belgesi ve tehlikeli madde depo uygunluk belgesi düzenlenmesine esas gerekliliklerı yerine getirmediği veya sürekliliğini sağlamadığı tespit edilen; operatör, gönderen ile alıcı, operatör ve gönderen adına, iş ve işlemleri yürüten işletmeler ile geçici depo ve antrepo işletmecileri gerekli düzeltici faaliyetlerde bulunmaları için İdare tarafından uyarılır. İdarenin uyarısına rağmen eksikliğin/eksikliklerin devam ettiğinin tespit edilmesi halinde, söz konusu belgeler askıya alınarak eksikliklerin giderilmesi için 3 ay süre verilir. Bu süre içerisinde gerekli şartları sağlamayanların hiçbir bildirimde bulunulmadan bahse konu belgeleri iptal edilir. Tehlikeli madde taşıma yetkisi askıya alınan ya da iptal edilen operatörlere ilişkin bilgi eş zamanlı olarak Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne de gönderilir.

ON BİRİNCİ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Sorumlu hizmet birimi

MADDE 28 –(1) Bu Yönetmelik kapsamında, Bakanlıkça yerine getirilmesi gereken iş ve işlemler Tehlikeli Mal ve Kombine Taşımacılık Düzenleme Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilir.

Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller

MADDE 29 –(1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde ulusal mevzuat ve tehlikeli maddelerin havayoluyla taşınması hususunda taraf olduğumuz uluslararası anlaşma hükümleri uygulanır.

(2) Tehlikeli maddelerin taşınması ile ilgili taraf olduğumuz uluslararası anlaşma hükümlerinde, İdarenin veya yetkili kurumun kararına, takdirine veya düzenlemesine bırakılmış hususlar Bakanlıkça belirlenir.

(3) Bu Yönetmelik hükümlerinin uygulanması amacıyla İdare tarafından düzenlemeler yapılabilir.

Yürürlük

MADDE 30 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 7 nci maddesi 1/7/2018 tarihinde,

b) 8 inci maddesi 1/1/2019 tarihinde,

c) Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 31 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı yürütür.

EK-1

ÖZEL İZNE TABİ TEHLİKELİ MADDE SINIFLARI	**İZİN ALINMASI GEREKEN İLGİLİ / YETKİLİ MERCİ**
Teknik Talimatlarda yer alan Sınıf 1'deki maddeler	Genelkurmay Başkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı.
Teknik Talimatlarda yer alan Sınıf 6'daki maddeler	Sağlık Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı.
Teknik Talimatlarda yer alan Sınıf 7'deki maddeler	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı (Türkiye Atom Enerjisi Kurumu)